

היום שבו התבגרת

12/5/80

נ"ל: "13 שנה" 12/5/80

היום שבו התבגרת התחיל כמו עוד יום באותו "גיל התבגרות" שאמא שלי הייתה תולה בו את הכול — החל מהחציקונים העסיסיים שכיסו חלק גדול מהמצח שלי, דרך ה"מצבי רוח שלי", ועד לריבים שלנו, שהתחילו בדרך כלל מזה שהיא היתה אומרת שהחדר שלי נראה כמו דיר חזירים, ואני הייתי עונה לה שזה לא עניינה, והיא היתה צועקת שלפני שאני מדבר אליה ככה, אני צריך לעמוד ברשות עצמי, וכל עוד היא ואבא עובדים כל כך קשה בשביל לממן לי את הלימודים והספרים והחוג ג'ורדו והאטארי, יש לה זכות מלאה, ואפילו חובה, לשמור שהבית שלה לא יהפוך לסדום ועמורה. הייתי מחכה שהיא תגמור לצעוק ואז, מול העיניים שלה, שולף את הכדורסל מתחת למיטה שלי, יוצא מהחדר כלי לסדר אותו ובלי להגיד לה מלה ויורד למטה, מספיק עוד לשמוע אותה צועקת אחרי, צורחת, שכל השכנים ישמעו: "מתי כבר תתבגר, יובל, מתי כבר תתבגרי?". בדרך כלל הריבים שלנו לא היו נמשכים יותר מיום, גג יומיים, חוץ מפעם אחת שהייתי בטוח שהיא הציצה לי בפתק שהשארתי על הספה בסלון, חתיכת נייר מקומטת שקיבלתי מרונן גת עם מידע חיוני על שעות ההקרנה של הסרטים הכחולים בכבלים של הקריות.

כל כך עד שרק הזמזום המעצבן של המקרר נשמע, והתיישבתי על הכורסא של אבא וחשבתי מתי באמת אני כבר אתבגר. אולי זה עניין של חברה, אמרתי לעצמי. אולי אחרי שתהיה לי חברה רצינית, כזאת שאתה רוקד רק איתה כל המסיבה והולך לישון אצלה, וצריך להיות נחמד להורים שלה כמו שרקפת, החברה של רמי אחי הגדול, נחמדה לאמא, אולי אז זה יקרה ושנינו נתבגר לנו ביחד, אני והחברה שתהיה לי, ואולי, קמתי ושמתתי את המעיל האמריקאי שלי עלי, אולי בכלל רמי הוא זה שצודק, ועד שלא עשית צבא אתה לא מתבגר באמת ולא מבין כמה חרא יש בחיים, ככה הוא אמר לי כשישבנו אצלו במרתף באחת מהשבתות שהוא יצא הביתה, ומיד, כאילו הוא רוצה למחוק את את הרושם שעשו הדברים שלו, עבר להרצות לי על הנשק שלו, איך מפרקים ואיך מרכיבים אותו, ואני, שתמיד הייתי גרוע בפאזלים, עשיתי כאילו שאני מקשיב וחשבתי על איזה חרא הוא מדבר, מה זה החרא הזה שחייבים לאכול אם רוצים להתבגר?

לפני שיצאתי מהבית הסתכלתי על המראה. שאריות של אוקסי 10 ששרדו את שטיפת הפנים של הבוקר התערבבו בגבה הימנית שלי, צובעות אותה בלבן. ניגשתי לאמבטיה ושפשפתי חזק את האזור עם סבון עד שהכול ירד, עד שהצצקן מעל הגבה נשאר בודד בשטח. אחר כך ניגשתי למראה שכלסון והסתכלתי עוד פעם אחרונה על כל הגוף שלי, הדבקתי עם רוק את הכרובלית בחזרה לקודקוד, הכנסתי את החולצה מהמכנסים ושלפתי אותה קצת החוצה כמו שרמי לימד אותי, פתחתי את הכפתור העליון שלה ואחרי החלבטות סגרתי, שלא יראו שבכלל אין לי שערות בחזה, וכל זמן ההתארגנות, כל זמן העמידה הזאת מול המראה, הידדתי לי בראש המשפט המעצבן שאמא שלי תמיד זורקת לי כשהיא רואה אותי מתבונן שעות לפני כל מסיבה: "יובלי, אתה נראה בסדר גמור, הבעיה שלך זה לא איך אתה נראה, הבעיה שלך זה האופי."

אחרי שעליתי לאוטובוס כבר לא חשבתי על האופי שלי, כי לילך השאפה מט' 4 חייכה אלי מהמושב האחורי וסימנה לי שהיא שמורה לי מקום לידה בתוך כל הבלאגן, וכשהתיישבתי לידה היה לה ריח

והיא מצדה הכנישה, וצרחנו אחד על השני את מי מעניינים הפתקים שלך, אותך, חיצפן, שקרנית, אל תענה לי, תפסיקי להוציא עלי את העצבים שלך, תפסיק לעצבן אותי, צרחנו בוורידים מתפקעים עד שהיא נסוגה לחדר שלהם, לוקחת איתה את חבילת הממוחשות שליד הראי, ואחר כך לא דיברנו בכלל שוב, אכלתי את ארוחת הערב שלי בחדר וסיורבתי לתת לשניהם להיכנס לחדר שלי, ורק אחרי שבעה ימים ארוכים, כשבחזה שלי כבר ניצר פקק חנועה של דברים שהייתי רגיל לדבר עליהם רק איתה, והואזה הסינית בסלון כמעט התפוצצה מרוב מתח, אבא שלי דפק בדלת, נכנס בלי לחכות לחשובה, התיישב לי על המיטה והתחיל לדבר לפוסטר של פרדי מרקורי שהיה תלוי מולו, להסביר לי שאמא שלי היא אישה מאוד רגישה וכל הריבים האלה עולים לה כבריות, ושאי חייב לזכור את זה, שאני חייב להתחיל להתנהג כמו מבוגר, לרסן את עצמי, ואם אני לא אעשה את זה הוא יצטרך לנקוט באמצעים שהוא לא מעוניין לנקוט בהם, כי אין מה לעשות, הוא גם בעלה ולא רק אבא שלי, ובתור שכזה הוא חייב להגן עליה, ובגילי אני כבר צריך להבין? את זה, לחשוב גם עליה ולא רק על עצמי, ואני אמרתי בסדר, אבא, והעניינים נרגעו לכמה ימים, עד לריב הבא.

ביום שבו התבגרת הודיו נלק בשבע וחצי, כמו תמיד, ואני נשארת במיטה עד רבע לשמונה, ונאחזתי בשוכל של חלום על המורה להיסטוריה, שיחזרתי את החריץ העמוק שהיה בין השדיים שלה ואת הלשון שלי עוברת עליו, ועל הפטמות, וגמרתי, וקמתי, ורחצתי את עצמי, ועשיתי את כל ההכנות, וקראתי את הפתק שאמא השאירה לי במקום הקבוע, על המקרר, "יובלי, אל תשכח להזיז את הכול כשאתה יוצא ולסגור את כל התריסים (את כולם!)". יש שניצללים לצהריים, תחמם לעצמך, אוהבת, אמא, והתיישבתי לשולחן לשתות את השוקו שהיא הכינה לי לפני שהיא יצאה, שהיה עם הרבה חלב ומעט מים, כמו שאני אוהב, ואחרי שגמרתי אותו עד הטיפה האחרונה וסגרתי את התריסים, את כולם, נשארתי עוד כמה דקות עד השעה שבה הייתי צריך לעלות על ההסעה של בית ספר, אז עברתי לסלון, שהיה — כמו תמיד בבוקר — שקט מאוד, שקט

הזאת, שמתאימה כל כך לצבע של העגילים, ואחר כך, בדרך הביתה, נשתוק היא ואני כל הנסיעה, ורק כשכבר ממש נתקרב לחניה של הבניין שלנו, היא תגיד בשקט, כאילו לעצמה, "מה יהיה הסוף איתך, מתי כבר...". "בן-דוד יובל" המנהלת קטעה לי את הדמיונות, "בוא איתי, בבקשה". המבט שלה ליווה אותי כשקמתי מהכיסא, וכשאספתי את החיק, וכשניגשתי לדלת. היא לא הסירה ממני את העיניים, כאילו שהיא רוצה לוודא שלא יקרה לי משהו בדרך. יצאנו למסדרון. היא סגרה את הדלת מאחוריה. לא היה אף אחד במסדרון חוץ מאיתנו. עמדנו קרוב אחד לשני, היה לה ריח של תכשיר נקי ומלא פורדה על הפנים. היא פתחה את הפה כדי לדבר ואחר כך התחרטה והתחילה ללכת במסדרון. הלכתי אחריה, הסתכלתי חזק על הבלטות ועל הנעליים שלי והייתי לנאום שלה. הייתי בטוח שהיא עוד מנסחת אותו בראש, מתלבטת בין "עברת את הגבול" ל"הגדשת את הסאה", הייתי בטוח שבגלל זה היא שותקת, אבל פתאום היא הניחה את היד שלה על הכתף שלי ואמרה, "אבא שלך מחכה לך ליד חדר המורים". אני שמחתי כמוכן באותו רגע, כי חשבתי שהוא משחזר את התרגיל הקבוע שלנו מהתקופה שהוא לא עבר, זה שבו הוא מגיע לבית ספר עם פריצוף רציני ומבקש לשחזר אותי מהמשך היום בגלל סיבות משפחתיות, ואני משחק אותה לא יודע מכלום, והולך אחריו כאילו מבואס, ועולה על האופנוע, ומחבק אותו מאחורה, ושנינו נוסעים לראות דברים ש"לא לומדים בבית ספר, אבל אל תגיד לאמא שאמרתי ככה", סירה עתיקה על החוף בעתלית, מוכר דגים בשוק תלפיות שיש לו סיפורים מפה ועד הודעה חדשה, טקס חגיגי של הבהאים שמתרחש רק פעם בשנה. "מה אתה עושה כאן?" שאלתי כשהגענו אליו, מרחיב את העיניים ככוח כדי להיראות מופתע. הוא הסתכל עלי חזרה במבט מכוער, מבט שאף פעם לא ראיתי קודם אצלו. פתאום גם שמתי לב שאין לו קסדה ביד. "אבא? מה קורה?" שאלתי, עדיין לא בטוח אם הוא משחק אותה או שהוא רציני. הוא הניח יד על הכתף שלי והסתכל לי על המצח. "אם אתם צריכים משהו, מר בן-דוד, אתה יודע איפה למצוא

מתוך כזה מהשיער, וכדרך, כשהאוטובוס התנשם בכבדות בעליות של הכרמל, היא סיפרה לי שנמאס לה מהחבר שלה, זה מעציוני ג', שנמאס לה שכל הזמן הוא מדבר רק על מכבי חיפה ולא מעניין אותו שום דבר אחר, ושהיא חושבת לגמור איתו, לחפש משהו שהוא יותר בראש שלה, ואני חשבתי לעצמי אולי עוד ייצא משהו מכל הידידות הזאת שלי ושללה, מכל הכום כום בלב שיש לי כל פעם שאני רואה אותה צוחקת עם החברות שלה בהפסקה, ואמרתיו בטון של הידיד אני חושב שאת צריכה לעשות מה שאת מרגישה, והיא אמרה אתה מה זה צורך, ואני המשכתי, מסתכל לה בעיניים, את צריכה לעשות רק מה שטוב לך, והיא אמרה זה מה זה נכון, אתה מה זה חכם, איזה מזל שיש לי אותך, וכשירדנו מהאוטובוס, אחרונים לגמרי, הלכנו אחד ליד השני, ממש קרוב, ודיברנו על הסרט "גוסטבאסטרס" שבדייק יצא אז ושנינו רצינו לראות, דיברנו ודיברנו עד שהגענו למקום במסדרון שבו היא צריכה להמשיך הלאה ואני להיכנס לכיתה שלי, ואז אמרתי לה אפשר ללכת ביחד, והיא אמרה, תוך כדי שהיא מתרחקת ממני, אפשר באמה.

קצת אחרי שהתחילה השעה השנייה, המנהלת נכנסה לכיתה, לקחה את המורה למחמטקה לפניה, ושתייה התלחשו והסתכלו עלי, והלחשו ונעצו בי מבטים. הרקה שלי בינתיים השתוללה בדפיקות לב מטורפות, שיט, מישו הלשין להם על ההעתקה הגדולה במבחן בתנ"ך, חשבת, וכבר ציירתי לי בראש איך אני ואמא שלי נשב עם המחנכת, בכיתה הריקה שכל הכיסאות שלה מורמים חוץ משלושה, והמורה תגיד ליובל יש פוטנציאל אבל לא נוכל להמשיך להעלים עין מבעיות המשמעת שלו, ואמא שלי, כאילו שלפני רגע היא לא ירדה עלי באוטו, תגן עלי, ככה היא תמיד עושה כשמישהו זר מעז לתקוף אותי, אולי גם אתם צריכים לבדוק את עצמכם, היא תגיד למחנכת, אולי אתם לא מספיק קשובים לצרכים שלו, כי אצלי בבית הוא דווקא מתנהג למופת, והמחנכת תגמגם ותסתכל עלי כאילו היא רואה אותי בפעם הראשונה, תעיין בדפים שלה כאילו שם נמצאת התשובה, ובסוף תיאנח ותסכים לתת לי עוד חודמנות, ואמא תגיד תודה רבה, ותשאל את המורה איפה היא קנתה את החולצה היפה

דברים שתמיד רציתי להגיד לה ולא אמרתי, והמחשבה הזאת החזרה אותי דרך פתחי האוויר בחזרה למסדרון, בחזרה לזקנה המקומטת ולחליצות של אבא, והוצאתי מהתיק שלי דף ועט פילוט אדום כדי לרשום לעצמי רשימה של מה אני אינני לאמא כשהיא תתאושש, אבל הספקתי רק לרשום את מספר אחת ברשימה, שאני אוהב אותה מהמקום הכי עמוק בכסן, כי רמי פתאום יצא מהמעלית וקמתי אליו, וחיבקתי אותו חיבוק של אחים למרות שהרובה שלו נמחץ בינינו בזמן החיבוק והכאיב לי.

כלילה, כשהגענו הביתה, אבא, דוד חיים ודודה מירה התקשרו לקרובים אחרים וחזרו עשרים אלף פעם על מה שהרופא אמר, כל פעם בגירסא משופרת, היא יצאה מכלל סכנת חיים, אבל היא לא תוכל ללכת שוב, היא יצאה מכלל סכנת חיים, אבל כנראה שהיא לא תוכל ללכת שוב. רמי הסתגר בחדר שלו, שמע דיפ פרפל ודפק חזק עם האגרופים על הקיר שמפריד בין החדרים שלנו, סכתא מרגלית הכינה תה ורוגלעך ועוד תה ורוגלעך ועוד תה ורוגלעך, ואחרי שאף אחד כבר לא רצה יותר לא תה ולא רוגלעך, היא עברה מהמטבח לחדר שלי, וסידרה את המזונות והסדינים כדי שהיא ומירה תוכלנה לישון, או לפחות לנח, כי היא לא מאמינה שהיא באופן אישי תצליח לעצום עין אחרי מה שקרה, אחרי הטרגדיה שלנו, איזה טרגדיה קרה לנו, יובלי, היא אמרה וחיבקה אותי, בבוקר היא התרוצצה לעשות בשבילכם סידורים ועכשיו היא... אישה כל כך פעלתנית, איזו טרגדיה, ואני חיבקתי אותה בחזרה עד שהיא הפסיקה להגיד טרגדיה, ואחר כך ניתקתי ממנה לאט לאט, וזוהי בחדר, ולקחתי את הדברים שלי, סדין, שמיכת פיקה וווקמן עם קסטה של דייר טרייטס, ועברתי לספה בסלון, וכמעט הושטתי את היד לשלט להדליק את הטלוויזיה, אבל נזכרתי שאני אפשי, זאת אומרת אף אחד לא אמר שאני אפשי, אבל זה היה באוויר. לא ידעתי מה לעשות עם עצמי, בלי טלוויזיה ובלי חדר שלי, אז הוצאתי מהכיס את הרשימה שהתחלתי לעשות בבית חולים והתכוונתי להמשיך לכתוב, אבל אז קמה צעקה גדולה כי רמי יצא מהחדר עם חולצה מלאה בדם, הוא שבר את החלון עם אגרוף ונחתך מהזנכיות, וכולם התאספו סביבו במהירות, ודודה

אותי, "אמרה המנהלת שעמדה מאחורינו בקול מוזר, ונעלמה בחדר המורים.

כמה שעות אחר כך ישבנו אבא, דודה מירה, סכתא מרגלית ואני על ספסל מתכת קר, במסדרון ארוך שכל רגע חצתה אותו עגלה אחרת, וחיכנו לתוצאות הניתוח של אמא וגם לרמי, שהיה אמור להגיע כל רגע מהעבא. דודה מירה וסכתא מרגלית החליפו ביניהן כל מיני רכילות של המשפחה, מי התחנן עם מי, כמה מנות היו כבר מצווה של הברגמנים, איזה אוטו קיבל דוד צביקה מהעבודה שלו, כמה הפסיד הכעל של נילי בקיזנו בתורכיה.

בין סיפור אחד לשני סכתא שמה את היד על הלב ועשתה אוי, שאלוהים יעזור לנו, ודודה מירה חיבקה את הכתף שלה חזק ואמרה שה, שה, יהיה בסדר.

אבא שלי דיבר עם זקנה מקומטת מאוד שישבה לידו ושבעלה היה באותו זמן בניתוח לב פתוח, שאל אותה כל מיני שאלות של רופא בטון של רופא — איך כעלה הרגיש כימים שלפני ההתקף? האם הוא עסק בפעילות גופנית? איך היתה התזונה שלו? — ותוך כדי זה, החזיק את היד שלי בתוך היד שלו ולחץ אותה מדי פעם. ניסיתי בהתחלה לראות אם יש קשר בין הלחיצות שלו למה שחזקנה אומרת, ואחרי שראיתי שאין שום קשר, המחשבות שלי התחילו לשוטט, בהתחלה בין הקירות של המסדרון, ואחר כך על התקרה, ואחר כך דרך פתחי האוויר הן עברו ונכנסו ישר לחוך חדר הניתוחים שאליו לא הרשו לנו להיכנס, וראיתי שם את הכעל של הזקנה המקומטת, זה עם הניתוח לב הפתוח, הצצתי לו לחוך הלב הפתוח וראיתי שם מלא כדורי סל קטנים, לא יודע למה, אבל זה מה שראיתי, ואחר כך ראיתי את אמא שלי שוכבת על מיטה עם ברזלים משני הצדדים, ומסכיבה כמה רופאים שמנסים לעשות דה־קומפרסיה, כשביל להפחית מהלחץ על חוט השררה, כמו שהרופא הגבוה שצמד בראש המיטה הסביר לנו כשהגענו, ואחר כך התקרבת יותר וראיתי שהעניינים שלה עצומות, וחשבתי שהפנים שלה נראות בדיוק כמו שהן נראות כשהיא נרדמת מול הטלוויזיה רק קצת יותר לבנות, ואחר כך חשבתי כמה שיש מלא

של הניילונים הוא הסתכל באלבום תמונות. הוא דפדף כמה דקות, השתעל כמה פעמים, ואז קם, ליטף לי את השיער בתנועה ארוכה, וחזר לחדר שלו.

חיקיתי שהוא יסגור את הדלת, נכנסתי מתחת לשמיכה, לגמרי, כולל הראש, ולחצתי פלוי על הווקמן. הצלילים הראשונים, העדינים, של "סלגורף רוד", חדרו אלי דרך האוזניים וליטפו לי את הגוף מכפנים. לפני שנרדמתי, הוספתי לי בראש עוד כמה נקודות לרשימה של הדברים שרציתי להגיד לאמא כשהיא התעורר. הכטחתי לעצמי לרשום אותן מחר, אבל על הבוקר היה כזה בלאגן וטלפונים, וכל כך הרבה משימות שהייתי צריך לעשות בתור מבוגר, שלא הספקתי, ואחר כך, בשבועות ובחודשים שבאו אחרי זה, כבר נהייתי מבוגר מדי בשביל רשימות כאלה.

מירה שאלה את אבא איפה היא מחזיקה את התרופות, גדעון, ואבא אמר אני לא יודע, ודודה מלכה אמרה תנסה להיזכר, ואבא אמר אני לא יודע, אני לא יודע, ותפס את הראש חזק חזק כאילו הוא רוצה להוריד ממנו קסדה ולא מצליח, ואני אמרתי אני חושב שזה במדפים שמעל המכונת כביסה, כי נזכרתי פתאום איך לפני כמה זמן נפצעתי בכדורסל ואמא חבשה אותי, נזכרתי איך היא הורידה את התיק הכחול הקטן מהמדף, הוציאה ממנו את התחבושת וליפפה אותה מסביב הפצע הפתוח כלי להגיד מלה, בלי להזכיר את הריב שלנו מהצהריים, נזכרתי איך אני חוזרתי לחדר שלי ורציתי לסדר אותו קצת בשבילה, אבל היד כאבה לי מדי בשביל להתחיל להזיז דברים אז רק אספתי מהרצפה את הכביסה המלוכלכת ביד הפנויה, נזכרתי בכל זה ובאו לי דמעות לעיניים, ועצבים לקצות האצבעות, וחשק לצאת מהבית, לקחת את הכדור מתחת למיטה וללכת לשחק נגד עצמי במגרש, בחושך, העיקר לא להיות שם ולראות את רמי ככה, את אבא שלי ככה, וכבר כמעט הלכתי לחדר להוציא את הכדור, אבל אז משהו עצר אותי. שמעתי קנאק בתוך החזה שלי, יותר נכון בין החזה לבין הצוואר, ומתוך הסדק שנוצר פרוץ נוזל דליל וקר. שהחליף את הנוזל החם והסמיך שהיה עד אותו רגע הדם שלי, ומילא אותי כבת אחת כתחושת אחריות חזקה שהחזירה אותי בכוח למסדרון, ליוכל באיזה מדף אמרת, יוכל תביא קרח, יוכל תעזור לי לסחוב אותו למיטה, יוכל אתה מאוד עוזר לי, מה, נהיית ממש גבר קטן.

בערך בשלוש, שלוש וחצי כלילה, אחרי שהדם של רמי קרש, ודוד חיים נסע בחזרה הביתה, וסכתא מרגלית הפסיקה להסתובב בבית ולהיאנח, השתחרר שקט בבית.

אחד אחד כשלו כולם למיטות החדשות שלהם, ושוב היה אפשר לשמוע את הזמזום של המקרר.

אחרי כמה דקות, אבא יצא מהחדר שלו והלך לשירותים. היה צליל של מים יורדים ואחר כך צליל של צעדים שלו לכיוון הסלון. עצמתי את העיניים ועשיתי את עצמי ישן. הוא הגיע לסלון, שלף משהו מארון הספרים שמעלי והתיישב על הספה. לפי הרשרוש